

III KARNOV GROUP

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

Dato	LOV-2002-06-14-20
Departement	Justis- og beredskapsdepartementet
Sist endret	LOV-2023-01-27-1
Ikrafttredelse	01.07.2002 unntatt Svalbard, 01.01.2003
Rettsområde	HMS og beredskaps- og sikkerhetsrett ► Beredskap HMS og beredskaps- og sikkerhetsrett ► Helse, miljø og sikkerhet HMS og beredskaps- og sikkerhetsrett ► Redningsetater HMS og beredskaps- og sikkerhetsrett ► Samfunnssikkerhet
Rettet	08.02.2023 (§ 42 tredje og fjerde ledd opphevet)
Korttittel	Brann- og eksplosjonsvernloven
EØS/EU/Schengen	EØS-avtalen vedlegg XXnr. 23 (direktiv 2012/18/EU).

Innholdsfortegnelse

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)	1
Innholdsfortegnelse	2
Kapittel 1. Innledende bestemmelser	4
Kapittel 2. Alminnelige plikter	6
Kapittel 3. Kommuners plikter og fullmakter	6
Kapittel 3 A. Krav til kvalifikasjoner og utdanning for brann- og redningspersonell	9
Kapittel 4. Plikter i virksomhet	11
Kapittel 5. Krav til produkter	13
Kapittel 6. Gebyr, kompensasjon og erstatning m.m.	13
Kapittel 7. Tilsyn, håndheving, sanksjoner, opplysningsplikt m.m.	14
Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser	17

Karnov lovkommentarer: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

Stjernenote

Forfatter: Redaksjonell note

Versjon: 07.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Redaksjonell note

Lov [14. juni 2002 nr. 20](#) om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (*brann- og eksplosjonsvernloven*) hører under Justis- og beredskapsdepartementet (JD).

Loven trådte i kraft 1. juli 2002, jf. kgl.res. [14. juni 2002 nr. 536](#), og opphevet lov [21. mai 1971 nr. 47](#) om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk, lov [14. juni 1974 nr. 39](#) om eksplosive varer og lov [5. juni 1987 nr. 26](#) om brannvern m.v. De to førstnevnte lovene gjelder likevel fortsatt for Svalbard. Se brann- og eksplosjonsvernloven §§ [45](#) og [46](#).

Det følger av forarbeidene at de tre tidligere lovene ble ansett for å være umoderne og uhensiktsmessige med henblikk på en effektiv forvaltning. Lovene var i stor grad preget av sikkerhetstenkningen fra den gang de ble vedtatt – på midten av 60-tallet – og var ikke tilpasset den internasjonale utviklingen. Se [NOU 1999: 4 kapittel 1](#).

I [Ot.prp. nr. 28 \(2001–2002\)](#) fremmet Arbeids- og administrasjonsdepartementet forslag til en ny og samlet lov. Forslaget bygget på anbefalingene som ble gitt i [NOU 1999: 4](#). I [Innst. O. nr. 45 \(2001–2002\)](#) sluttet komiteen seg til de foreslåtte endringene. Deretter ble loven vedtatt i mai 2002, jf. [Besl. O. nr. 50 \(2001–2002\)](#), Odelstingsvedtak [7. mai 2002](#) og Lagtingsvedtak [28. mai 2002](#) (sak nr. 3).

Loven er endret en flere ganger. Se som eksempel lov [20. desember 2019 nr. 95](#), [30. april 2003 nr. 27](#), [19. juni 2009 nr. 84](#) og [20. juni 2003 nr. 45](#). Loven ble senest endret ved lov [7. mai 2021 nr. 34](#) (i kraft 1. juni 2021).

I [Prop. 52 L \(2014–2015\)](#) foreslo Justis- og beredskapsdepartementet lovendringer i brann- og eksplosjonsvernloven §§ [9](#), [10](#), [13](#), [20 a](#) og [42](#) for å tilrettelegge for implementeringen av Europaparlaments- og rådsforordning ([EU](#)) [nr. 98/2013](#) om markedsføring og bruk av utgangsstoffer for eksplosiver. Forordningen pålegger alle EU/EØS-stater å etablere restriksjoner i tilgangen til stoffer og stoffblandinger som kan benyttes til å produsere eksplosiver. Videre pålegges medlemsstatene å etablere et nasjonalt kontaktpunkt som kan motta meldinger om mistenkelige transaksjoner av slike stoffer. Se [Prop. 52 L \(2014–2015\) kapittel 1](#). I [Innst. 198 L \(2014–2015\)](#) ble endringsforslagene støttet, og i [Lovvedtak 64 \(2014–2015\)](#) ble endringene vedtatt.

Det følger av [§ 1](#) at lovens hovedformål er å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktete hendelser.

Det er gitt en rekke sentrale forskrifter med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven. Se blant annet forskrift [15. juni 2017 nr. 844](#) om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer (eksplosivforskriften), forskrift [17. desember 2015 nr. 1710](#) om brannforebygging, forskrift [2. juni 2015 nr. 588](#) om håndtering av utgangsstoffer for eksplosiver og forskrift [26. juni 2002 nr. 922](#) om håndtering av

eksplosjonsfarlig stoff. På bakgrunn av at Norge gjennom [EØS-avtalen](#) er forpliktet til å følge opp EUs Seveso III-direktiv ([2012/18/EU](#)), er det også gitt en sentral forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer. Se forskrift [3. juni 2016 nr. 569](#) (storulykkeforskriften). Du kan lese mer om Seveso III-direktivet på [europolov.no](#).

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er sentral tilsynsmyndighet. Direktoratet skal sikre etterlevelse av regelverket, med den hensikt å styrke samfunnssikkerheten og forebygge ulykker. Myndigheten ble for første gang delegert fra departementet ved forskrift [1. september 2003 nr. 1161](#). Det er senere gitt flere delegeringsvedtak. Se forskrift [12. september 2003 nr. 1135](#), [19. september 2003 nr. 1847](#), [19. desember 2003 nr. 1593](#), [3. januar 2007 nr. 238](#), [2. mars 2010 nr. 353](#) og senest [1. juni 2015 nr. 580](#). Videre følger det av brann- og eksplosjonsvernloven [kapittel 7](#) at kommunene også på enkelte områder skal føre tilsyn. I tillegg ble det 1. januar 2004 opprettet et Petroleumstilsyn som skal føre tilsyn med sikkerhet, beredskap og arbeidsmiljø samt ivareta oppgaven som koordinerende myndighet for HMS-myndighetene for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og enkelte petroleumsanlegg på land (Kårstø, Kollsnes, Sture, Tjeldbergodden, Mongstad, Melkøya og Slagentangen). Se forskrift [19. desember 2003 nr. 1592](#).

Det er avsagt flere rettsavgjørelser med henvisning til brann- og eksplosjonsvernloven. Se som eksempel Høyesteretts dom 9. desember 2019 ([HR-2019-2297-A](#)), der domfelte i lengre tid hadde oppbevart eksplosive stoffer i sin bolig, og forholdet var tilstrekkelig alvorlig til at det falt under både straffeloven [§ 190](#) annet ledd og straffebestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven. Se videre [Rt. 2012 s. 65](#), der et anlegg for rensing av avfall mottok store mengder bensin uten å ha tillatelse til det, og en prosess for rensing, som ikke hadde vært forsøkt tidligere, ble anvendt uten testing på forhånd. Tanken eksploderte, og forurensning spredte seg over et stort område. Konsekvensene var fare for personer som befant seg nærmest, helseplager og betydelige materielle skader. Høyesterett kom til at det blant annet foreslå forsettlig overtredelse av brann- og eksplosjonsvernloven.

P.t. foreligger det ingen juridisk litteratur av vesentlig betydning for tolkning av lovteksten. På DSBs [nettsider](#) finnes nyttige veiledninger, kommentarer, rapporter og skjemaer. Videre finnes på [europolov.no](#) nyttig informasjon om relevante EØS- og Schengensaker. Se blant annet [her](#) om CLP-forordningen, ([EF](#)) [nr. 1272/2008](#), om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger.

Se om Svalbard noten til [lovens § 45](#). Jf. tidligere lover [21 mai 1971 nr. 47](#) om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk, [14 juni 1974 nr. 39](#) om eksplosive varer og [5 juni 1987 nr. 26](#) om brannvern m.v.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 2. Saklig virkeområde

Loven gjelder alminnelige plikter til å forebygge brann og eksplosjon samt sentral og lokal organisering og gjennomføring av brann- og eksplosjonsvernsarbeidet.

Loven gjelder også ulykkes- og skadeforebyggende plikter i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på land, samt krav til beredskap og innsats overfor akutte ulykker der brannvesenet har en innsatsplikt.

Kongen kan fastsette forskrifter for Forsvaret som avviker fra denne loven når særlige grunner tilsier det.

§ 3. *Stedlig virkeområde*

For Svalbard, Jan Mayen og bilandene gjelder loven i det omfang og med de stedlige tilpasninger Kongen bestemmer.

Denne loven gjelder ikke for den virksomhet som foregår i sjøområder i forbindelse med undersøkelser etter, utvinning og utnyttelse av naturforekomster på havbunnen eller i dens undergrunn i indre norske farvann, norsk sjøterritorium og den del av kontinentalsokkelen som er undergitt norsk statshøyhet.

Kongen kan bestemme i hvilket omfang denne loven skal gjelde på norske skip og flyttbare innretninger.

§ 4. *Definisjoner*

- a. Med byggverk menes bygning, konstruksjoner og anlegg.
- b. Med farlig gods menes varer definert i de til enhver tid gjeldende rekommandasjoner fra De forente nasjoner om transport av farlig gods.
- c. Med farlig stoff menes i denne lov:
 - brannfarlig stoff: fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som i kraft av sitt flammepunkt, kontakt med andre stoffer, trykk, temperatur eller andre kjemiske egenskaper representerer en fare for brann,
 - eksplosjonsfarlig stoff: fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjon av slike tilstander, som i kraft av sine egenskaper lett vil kunne forårsake eksplosjon ved støt, gnidning, eller ved kontakt med tennkilder eller andre stoffer,
 - trykksatt stoff: annet fast, flytende eller gassformig stoff eller stoffblanding enn brann-, reaksjons- og eksplosjonsfarlig stoff, som er under trykk, og som derved kan representere en fare ved ukontrollert utslipp,
 - reaksjonsfarlig stoff: fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som ved kontakt med vann, ved sitt trykk, temperatur eller andre kjemiske forhold, representerer en fare for farlig reaksjon, eksplosjon eller utslipp av farlig gass, damp, støv eller tåke.
- d. Med håndtering menes enhver omgang med farlig stoff slik som tilvirkning, oppbevaring, behandling, transport, lasting, lossing, erverv, handel, innførsel, utførsel, overføring, bruk og tilintetgjøring.
- e. Med produkt menes:
 - farlig stoff, eller ferdige varer hvor slikt stoff er en bestanddel og hvor de farlige egenskaper fortsatt er fremtredende,
 - innretninger, utstyr, apparater, emballasje og annet som benyttes ved håndtering av de farlige stoffene eller i forbindelse med transport av farlig gods,
 - innretninger, utstyr, apparater og annet som er beregnet på deteksjon, varsling eller bekjempelse av brann, eksplosjon eller annen skade.
- f. Med virksomhet menes ethvert offentlig og privat foretak uansett om foretaket er etablert med henblikk på forretningsmessig fortjeneste eller ikke.
- g. Med storulykke menes en hendelse som har en ukontrollert utvikling og som umiddelbart eller senere medfører alvorlig fare for mennesker, miljø eller materielle verdier.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

Kapittel 2. Alminnelige plikter

§ 5. Den enkeltes plikt til å forebygge og begrense skadevirkningene ved brann, eksplosjon og annen ulykke

Enhver plikter å vise alminnelig aktsomhet og opptre på en slik måte at brann, eksplosjon og annen ulykke forebygges.

Enhver plikter ved brann, eksplosjon eller annen ulykke straks å underrette de som er utsatt for fare og ved behov varsle nødalarmeringssentral. Det samme gjelder ved overhengende fare for en slik hendelse.

Enhver som oppholder seg nær en brann, eksplosjon eller annen ulykke plikter etter evne å gjøre det som er mulig for å begrense skadevirkningene.

Enhver plikter å delta i brannvesenets rednings- og sløkkearbeid når innsatsleder krever det, samt stille eiendom, bygninger, materiell og eventuelt personell til disposisjon for slik innsats. Det kan gjøres inngrep i den enkeltes materielle verdier dersom dette er nødvendig for å gjennomføre redningsinnsats eller begrense skade. Inngrep i privates eiendom kan likevel bare foretas dersom dette er nødvendig for å sikre liv eller verne verdier som er større enn det som går tapt eller står i fare for å gå tapt ved inngrepet.

Departementet kan gi forskrifter om den enkeltes plikt til å forebygge og begrense skadevirkningene ved brann, eksplosjon og andre ulykker.

§ 6. Forebyggende sikringstiltak og vedlikehold

Eier av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke.

Eier og bruker av byggverk, område, transportmiddel, produksjonsutstyr, annen innretning eller produkt plikter å holde bygningstekniske konstruksjoner, sikkerhetsinnretninger og øvrige sikringstiltak til vern mot brann, eksplosjon eller annen ulykke i forsvarlig stand og påse at disse til enhver tid virker etter sin hensikt.

Eier eller bruker skal etter en eventuell brann, eksplosjon eller annen ulykke sørge for vakthold og andre nødvendige sikringstiltak når leder av brannvesenet krever dette.

Departementet kan gi forskrifter om eiers og brukers plikter til rapportering, sikringstiltak, vedlikehold og vakthold etter denne bestemmelsen.

§ 7. Tiltak ved store arrangementer

Den ansvarlige for store arrangementer, utstillinger, forestillinger, møter og andre tilstelninger skal i god tid før arrangementet sende melding til lokal tilsynsmyndighet, dersom arrangementet skal avholdes i et byggverk eller på et område som normalt ikke benyttes til denne type arrangementer.

Ved melding om arrangementer kan kommunen kreve de opplysninger som er nødvendige for å vurdere faren for brann, og fastsette de nødvendige brannsikringstiltak og begrensninger, herunder krav til ansvarshavende arrangør.

Kommunestyret selv kan gi lokale forskrifter med nærmere bestemmelser om meldeplikten.

§ 8. Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

Virksomheter plikter å gjennomføre et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll) for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av denne loven overholdes. Tilsynsmyndigheten kan bestemme at også andre skal gjennomføre systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Det skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene at loven, forskrifter og enkeltvedtak blir etterlevet.

Departementet kan gi forskrifter om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

Kapittel 3. Kommuners plikter og fullmakter

§ 9. Etablering og drift av brannvesen

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor. Kommunen skal evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

Departementet kan gi forskrift om etablering og drift av brann- og redningsvesenet.

0 Endret ved lover [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 29 mai 2015 iflg. [res. 29 mai 2015 nr. 553](#)), [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

§ 10. Dokumentasjon og rapportering

Kommunen skal dokumentere at plikten etter [§ 9](#) første, annet og tredje ledd er oppfylt.

Dokumentasjonen inkludert risiko- og sårbarhetsanalysen og eventuelle avtaler inngått etter [§ 9](#) fjerde ledd, skal sendes sentral tilsynsmyndighet.

På forespørsel fra sentral tilsynsmyndighet skal kommunen rapportere om alle ressurser, hendelser og evalueringer etter [§ 9](#) annet ledd annet punktum.

Departementet kan gi forskrifter om dokumentasjons- og rapporteringsplikt.

0 Endret ved lov [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 29 mai 2015 iflg. [res. 29 mai 2015 nr. 553](#)).

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal:

- a. gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b. gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c. gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d. utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e. være innsatsstyrke ved brann
- f. være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g. etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h. sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver.

§ 12. Fullmakter ved brann og andre ulykkessituasjoner

Leder av brannvesenet

- a. har ledelsen av brannbekjempelsen,
- b. har skadestedsledelsen ved andre ulykkessituasjoner inntil ledelsen overtas av politiet,

- c. har ordensmyndighet inntil politiet kommer til stedet,
- d. kan rekvirere eiendom, bygninger, materiell og personell innenfor rammen av [§ 5](#) fjerde ledd,
- e. kan pålegge eier eller bruker av eiendom som har vært utsatt for brann, eksplosjon eller annen ulykke å sørge for vakthold og andre nødvendige sikringstiltak.

Fullmaktene i første ledd gjelder tilsvarende for den som i lederens sted har innsatsledelsen på brann- eller ulykkesstedet.

Departementet kan gi forskrifter om fullmakter og plikter for leder av brannvesenet ved brann, eksplosjon og andre ulykker.

§ 13. Særskilte brannobjekter

Kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn i byggverk m.m. som nevnt i første ledd for å påse at disse er tilstrekkelig sikret mot brann. Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrsmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.

Kommunen skal overfor sentral tilsynsmyndighet kunne dokumentere hvordan tilsyn med byggverk m.m. som nevnt i første ledd, som kommunen eier eller bruker, er gjennomført, og hvordan eventuelle pålegg er fulgt opp.

Kommunen kan ved enkeltvedtak bestemme at det skal føres tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd. Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om tilsyn med særskilte brannobjekter.

0 Endret ved lov [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 29 mai 2015 iflg. [res. 29 mai 2015 nr. 553](#)).

§ 14. Ytterligere sikringstiltak og beredskap

Kommunen kan pålegge nødvendige brannverntiltak i enkelttilfeller for ethvert byggverk, opplag, områder, tunneler m.m.

Sentral tilsynsmyndighet kan pålegge eier av ethvert byggverk, opplag, områder, tunneler m.m. som anses å utgjøre en ekstraordinær risiko innen kommunen, å etablere en egen brann- og ulykkesberedskap, eller bekoste og vedlikeholde en nødvendig oppgradering av det kommunale brannvesen.

Departementet kan gi forskrifter om ytterligere sikringstiltak og beredskap etter denne bestemmelsen.

§ 15. Samarbeid mellom kommuner

Kommunene skal samarbeide om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser.

Departementet kan gi pålegg om samarbeid mellom to eller flere kommuner for gjennomføring av krav fastsatt i eller i medhold av loven.

Brannvesenet i enhver kommune skal etter anmodning fra innsatsleder på skadestedet yte hjelpeinnsats ved brann, eksplosjon og annen ulykke i andre kommuner så langt det er mulig under hensyn til egen beredskap.

Departementet kan gi forskrifter om lokalt og regionalt samarbeid til løsning av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver.

§ 16. Nødalarmeringssentral

Sentral tilsynsmyndighet kan pålegge en kommune å etablere en nødalarmeringssentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innen en fastsatt region som kan omfatte flere kommuner. De

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

kommuner som omfattes av den fastsatte regionen plikter å knytte seg til nødalarmeringssentralen og med grunnlag i avtale bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen.

Nødalarmeringssentralen skal bemannes, utrustes og opereres slik at den til enhver tid fyller behovet for mottak og registrering av nødmeldinger, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrkene og den som melder ulykken. Etablering og drift skal samordnes med øvrige nødalarmeringssentraler for helse og politi.

Departementet kan gi forskrifter om etablering og drift av nødalarmeringssentral for mottak av meldinger om branner, eksplosjoner og andre ulykker, herunder krav til personellet kvalifikasjoner.

§ 17. Tjenesteplikt i brannvesenet

Kommunen kan i særskilte tilfeller pålegge enhver myndig person bosatt i kommunen tjenesteplikt i brannvesenet dersom dette er nødvendig for å sikre at brannvesenet skal kunne gjennomføre oppgavene pålagt i denne loven.

Departementet kan gi forskrifter om tjenesteplikt i brannvesenet.

§ 17 a. Forbud mot bruk av rusmidler og dopingmidler for ansatte

Ansatte i brann- og redningsvesenet og ved Brann- og redningsskolen skal ikke innta eller være påvirket av alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden. De skal ikke bruke dopingmidler, jf. [legemiddeloven § 24 a](#).

Legemidler som er nødvendige på grunn av sykdom, regnes ikke som rusmidler etter første ledd. Ansatte som inntar legemidler som kan påvirke deres fysiske eller psykiske tilstand negativt, skal snarest orientere arbeidsgiveren om dette.

Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om:

- a. at ansatte skal kunne pålegges å avgi utåndingsprøve, blodprøve eller lignende prøve ved mistanke om overtredelse av første ledd
- b. forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før tjenestetiden eller undervisningen begynner.

Overtredelse av første ledd andre punktum straffes etter [legemiddeloven § 31](#) andre ledd. Overtredelser av paragrafen for øvrig straffes etter [§ 42](#) i denne loven.

Overtredelse av første ledd, andre ledd andre punktum og bestemmelser gitt i medhold av tredje ledd kan også føre til reaksjoner fra arbeidsgiver etter [arbeidsmiljøloven](#) og [statsansatteloven](#).

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 83](#) (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 18. Politiattest

Det skal kreves uttømmende politiattest etter [politiregisterloven § 41](#) og godandel ved ansettelse i brann- og redningsvesenet. Ved pålegg om tjenesteplikt i brann- og redningsvesenet kan det kreves uttømmende politiattest dersom dette anses nødvendig for å ivareta de oppgavene vedkommende skal ha. Det samme gjelder for personell i virksomheter som etter avtale helt eller delvis utfører brann- og redningsvesenets oppgaver.

Departementet kan gi forskrift om kravet til godandel ved ansettelse i brann- og redningsvesenet.

0 Endret ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

Kapittel 3 A. Krav til kvalifikasjoner og utdanning for brann- og redningspersonell

0 Kapittel tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

§ 18 a. Krav til kvalifikasjoner for brann- og redningspersonell

Brann- og redningspersonell skal ha de kvalifikasjonene som er nødvendige for å ivareta brann- og redningsvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

Departementet kan gi forskrift om krav til kvalifikasjoner og utdanning for å arbeide som brann- og redningspersonell i kommunene.

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

§ 18 b. Brann- og redningsskolens ansvar og organisering

Brann- og redningsskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for utdanning av brann- og redningspersonell.

Brann- og redningsskolen er underlagt departementet og har et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.

Brann- og redningsskolen har ansvaret for fagskoleutdanningen av studenter som skal gi kvalifikasjoner til stillinger som heltidspersonell i brann- og redningsvesenet. Brann- og redningsskolen skal tilby og legge til rette for kurs for deltidspersonell i brann- og redningsvesenet.

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

§ 18 c. Kommunenes ansvar for opplæring av deltidspersonell i brann- og redningsvesenet

Kommunene skal sørge for at deltidspersonell i brann- og redningsvesenet har fullført opplæring og kurs innen to år etter at de ble ansatt.

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

§ 18 d. Opptak til fagskoleutdanningen ved Brann- og redningsskolen

For å kvalifisere for opptak til fagskoleutdanningen må søkere

- a. tilfredsstille kravene i [fagskoleloven § 16](#) første ledd
- b. fremlegge uttømmende politiattest, jf. [politiregisterloven § 41](#)
- c. ha godandel
- d. gjennomføre helseundersøkelse og oppfylle de helsekravene som er nødvendige for å gjennomføre utdanningen og å utøve yrket
- e. oppfylle andre krav som er nødvendige for å gjennomføre utdanningen og å utøve yrket.

Departementet kan gi forskrift om opptakskrav, utsilingskriterier og om gjennomføring av tester etter første ledd bokstav c, d og e. Departementets myndighet til å gi forskrift kan delegeres til styret ved Brann- og redningsskolen.

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

§ 18 e. Forbud mot bruk av rusmidler og dopingmidler for studenter og kursdeltakere ved Brann- og redningsskolen

Studenter og kursdeltakere ved Brann- og redningsskolen skal ikke innta eller være påvirket av alkohol eller andre rusmidler på skolens område i undervisningstiden. De skal ikke bruke dopingmidler, jf. [legemiddeloven § 24 a](#).

Legemidler som er nødvendige på grunn av sykdom, regnes ikke som rusmidler etter første ledd. Studenter og kursdeltakere som inntar legemidler som kan påvirke deres fysiske eller psykiske tilstand negativt, skal snarest orientere skolen om dette.

Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om:

- a. at studenter og kursdeltakere skal kunne pålegges å avgi utåndingsprøve, blodprøve eller lignende prøve ved mistanke om overtredelse av første ledd
- b. forbud mot inntak av rusmidler i et nærmere bestemt tidsrom før undervisningen begynner.

Overtredelse av første ledd andre punktum straffes etter [legemiddelloven § 31](#) andre ledd. Overtredelser av paragrafen for øvrig straffes etter [§ 42](#) i denne loven.

Overtredelse av første ledd og bestemmelser gitt i medhold av tredje ledd bokstav b kan også føre til reaksjoner fra skolen etter [fagskoleloven §§ 25](#) og [26](#). Manglende orientering etter andre ledd andre punktum og nektelse av å medvirke til prøver som nevnt i tredje ledd bokstav a kan føre til utvisning eller utestenging fra skolen for inntil tre år.

0 Tilføyd ved lov [27 jan 2023 nr. 1](#) (i kraft 27 jan 2023 iflg. [res. 27 jan 2023 nr. 93](#)).

Kapittel 4. Plikter i virksomhet

§ 19. Sikkerhet i virksomhet

Virksomheter skal sørge for at sikkerheten i forhold til brann, eksplosjon, håndtering av farlig stoff og transport av farlig gods på veg og jernbane blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Sikkerhetshensyn skal være integrert i alle virksomhetens faser, herunder planlegging, prosjektering, etablering, drift og avvikling.

Virksomheter skal gjøre arbeidstakere og andre som utfører oppgaver i eller på vegne av virksomheten kjent med plikten i henhold til [§ 25](#) i denne loven. Virksomheten skal gi opplæring slik at alle arbeidsoppgaver kan gjennomføres på en sikker måte både ved normal drift og ved unormale situasjoner og driftsbetingelser. Opplæringen skal også omfatte rutiner og forholdsregler ved ulykker.

Plikten til å sørge for at sikkerheten i virksomheten blir ivaretatt ligger hos ledelsen.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 19 a. Politiattest ved håndtering av eksplosjonsfarlig stoff

Virksomheter skal sørge for at arbeidstakere som håndterer eksplosjonsfarlig stoff av slik mengde eller type som departementet bestemmer i forskrift, legger frem ordinær politiattest. Attesten skal vise om arbeidstakeren har slik vandel at vedkommende kan finnes skikket i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovgivningens formål.

Sentral tilsynsmyndighet kan kreve fremlagt ordinær politiattest før utstedelse av bestemte sertifikater eller tillatelser til personer eller virksomheter som håndterer eksplosiv vare.

Departementet kan gi utfyllende forskrifter om politiattester etter denne bestemmelsen, herunder om oppbevaring, tidspunkt for utstedelse og hvilke virksomheter som omfattes.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 20. Sikkerhetsnivå i virksomhet med farlig stoff m.m.

Virksomheter har plikt til å sørge for at enhver håndtering av farlig stoff og farlig gods skjer på en slik måte at mennesker, miljø og omgivelser er tilfredsstillende sikret. Risikoen skal være redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås.

Sikkerhetsnivået etter første ledd skal etableres gjennom tekniske og organisatoriske tiltak i virksomheten, eventuelt i kombinasjon med arealmessige begrensninger i området rundt denne, og dokumenteres overfor sentral tilsynsmyndighet.

Arealmessige begrensninger fastsettes etter bestemmelsene i [plan- og bygningsloven](#). Uttalelse fra sentral tilsynsmyndighet skal innhentes før arealmessige begrensninger fastsettes.

Kostnader forbundet med etablering av arealmessige begrensninger, herunder eventuelle kostnader ved ekspropriasjon, bæres av virksomheten.

Departementet kan fastsette forskrifter om nivåer og kriterier for akseptabel risiko.

§ 20 a. Håndtering av utgangsstoffer for eksplosiver

Virksomheter som håndterer utgangsstoffer for eksplosiver skal gjennom tekniske og organisatoriske tiltak i virksomheten sørge for at disse ikke kommer på avveie eller havner i urette hender.

Departementet kan gi forskrifter om håndtering av utgangsstoffer for eksplosiver, herunder hvilke utgangsstoffer som skal forbys eller begrenses.

Departementet kan videre gi forskrifter om:

- a. Forbud mot privatpersoners innføring, besittelse eller bruk av utgangsstoffer.
- b. Virksomheters tilgang til og tilgjengeliggjøring av utgangsstoffer, samt krav om melding og deklarerer til særskilte registre.
- c. Virksomheters plikt til å rapportere om mistenkelige transaksjoner eller forsøk på dette, og til å etablere systemer for registrering av kjøp.
- d. Betalingsplikt for destruksjon av beslaglagte eller ulovlige importerte stoffer.

0 Tilføyd ved lov [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 29 mai 2015 iflg. [res. 29 mai 2015 nr. 553](#)).

§ 21. Beredskapsplikt

Virksomheter som

- a. håndterer farlig stoff,
- b. utgjør en særskilt brann- eller eksplosjonsrisiko, eller
- c. transporterer farlig gods på veg eller jernbane

og som omfattes av særskilte kriterier fastsatt i forskrift, skal etablere en tilstrekkelig egenberedskap med tilhørende varslings- og innsatsplaner.

Utgjør virksomheten en risiko for en storulykke, kan sentral tilsynsmyndighet bestemme at beredskapen etter første ledd også skal omfatte områdene nær virksomheten.

Beredskapen og innsatsplanene skal være tilpasset risikoen, være samordnet med den offentlige beredskapen og bli oppdatert ved behov.

Departementet kan gi forskrifter om krav til egenberedskap, herunder bestemmelser om opplæring og øving av personell.

§ 22. Plikt til rapportering og oppfølging

Virksomheter som nevnt i [§ 21](#) første ledd bokstav a og c skal etablere et system for registrering av ulykker og hendelser som kunne ha ført til en ulykke. Slike ulykker og hendelser skal rapporteres til sentral tilsynsmyndighet.

Rapporten skal inneholde en analyse av årsaken til hendelsen og opplyse om hvilke tiltak virksomheten vil iverksette for å forhindre slike hendelser i fremtiden.

Departementet kan gi forskrifter om krav til registrering og rapportering etter denne bestemmelsen, herunder prosedyrer for rapportering og krav til rapportens innhold.

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

§ 23. Særskilt informasjonsplikt for virksomhet med storulykkepotensial

Virksomheter som nevnt i [§ 21](#) første ledd bokstav a og som utgjør risiko for storulykke, skal informere befolkningen i områdene rundt virksomheten om de farlige stoffene som håndteres og om risikofaktorene knyttet til disse. Det skal også informeres om forholdsregler ved en eventuell ulykke med slike stoffer. Informasjonen skal gis i en lettfattelig form og jevnlig oppdateres og gjentas.

Departementet kan gi forskrifter om virksomhetens informasjonsplikt.

§ 24. Innhenting av uttalelser fra befolkningen rundt virksomhet som utgjør en storulykkesrisiko

Under planlegging av virksomhet som nevnt i [§ 21](#) første ledd bokstav a og som utgjør risiko for storulykke skal virksomheten innhente og legge vekt på uttalelser fra befolkningen i området rundt virksomheten om lokalisering og planlagte beredskaps- og sikkerhetstiltak.

Eksisterende virksomhet skal innhente og legge vekt på uttalelser fra befolkningen i området rundt virksomheten dersom det foretas endringer som får betydning for beredskaps- og sikkerhetstiltakene.

Departementet kan gi forskrifter om plikten til å innhente uttalelse etter denne bestemmelsen.

§ 25. Arbeidstakeres plikt til å fremme sikkerheten

Arbeidstakere skal utføre sine arbeidsoppgaver i samsvar med gjeldende sikkerhetsbestemmelser i lover, forskrifter og interne prosedyrer for å forebygge branner, eksplosjoner og andre ulykker, og aktivt medvirke til å fremme sikkerheten i virksomheten.

Departementet kan fastsette forskrifter om arbeidstakeres plikter etter denne bestemmelsen.

Kapittel 5. Krav til produkter

§ 26. Formålstjenlige og betryggende produkter

Produkter som benyttes ved håndtering av farlig stoff og farlig gods skal være utført slik at de er formålstjenlige og sikre. De skal til enhver tid være i slik stand at det ikke oppstår fare for brann, eksplosjon eller annen ulykke. Montering skal være utført fagmessig og betryggende.

Produkter som benyttes ved deteksjon, varsling eller bekjempelse av brann, eksplosjon eller annen ulykke skal være formålstjenlige og betryggende utført og montert, og til enhver tid være i slik stand at de virker som forutsatt.

Departementet kan gi forskrifter om krav til produkter og krav til den som prosjekterer, produserer, leverer, importerer eller markedsfører produkter, herunder krav om kvalitet og godkjenning av de stoffer som omfattes av loven, forbud mot eller påbud om bruk av produkter.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 27. Forskrifter om krav til merking m.m.

Departementet kan gi forskrifter om krav til advarselsmerking og annen merking av produkter og farlig gods, samt om krav til sikkerhetsdatablad og stoffregister.

Kapittel 6. Gebyr, kompensasjon og erstatning m.m.

§ 28. Gebyr m.m.

Departementet kan gi forskrifter om avgifter og gebyr til dekning av utgiftene forbundet med gjennomføringen av tilsynsmyndighetenes oppgaver etter denne loven.

Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Om renteplikt ved for sen betaling av avgift eller gebyr ilagt i medhold av forskrift etter første og annet ledd gjelder [lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane § 26](#) tilsvarende.

Krav på avgift eller gebyr etter paragrafen her er tvangsgrunnlag for utlegg, og kan innkreves av kommunen etter reglene for innkreving av skatt.

0 Endret ved lover [30 apr 2003 nr. 27](#) (ikr. 30 apr 2003 iflg. [res. 30 apr 2003 nr. 517](#)), [19 juni 2009 nr. 84](#), [11 jan 2013 nr. 3](#) (ikr. 1 juni 2013 iflg. [res. 24 mai 2013 nr. 533](#)), [20 des 2019 nr. 95](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2181](#)). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft fra den tid Finansdepartementet bestemmer, se delegering [10 juni 2025 nr. 968](#)).

§ 29. Erstatning for deltakelse i brannvesenets rednings- og sløkkearbeid

Kommunen skal betale

- a. erstatning for skade på personer som har blitt pålagt å delta i brannvesenets rednings- og sløkkearbeid. [Lov av 16. juni 1989 nr. 65](#) om yrkesskadeforsikring gjelder tilsvarende
- b. erstatning for tapt arbeidsfortjeneste for pålagt deltakelse i rednings- og sløkkearbeidet
- c. erstatning for skade på eiendom eller materielle verdier som følge av inngrep eller rekvisisjon etter loven
- d. erstatning for rekvirert materiell.

Eier av objekter og eiendommer som rednings- og sløkkeinnsatsen har rettet seg mot og andre som har særlig tilknytning til objektet kan ikke kreve erstatning som nevnt i første ledd.

Departementet kan fastsette forskrifter om erstatning etter denne bestemmelsen.

§ 30. Kompensasjon og utgiftsfordeling mellom kommuner

En kommune som mottar bistand fra en annen kommunes brannvesen skal yte kompensasjon for bistanden med mindre det er inngått særskilt avtale om annet.

Omfatter en brann, eksplosjon eller annen ulykke områder i to eller flere kommuner, skal de utgiftene som påløper dekkes av kommunene i fellesskap.

Statsforvalteren fastsetter kompensasjon og utgiftsfordeling mellom kommuner for ethvert mellomværende med grunnlag i denne loven dersom kommunene ikke selv kommer til enighet.

Departementet fastsetter kompensasjonen eller utgiftsfordelingen dersom kommunene ligger i forskjellige fylker og statsforvalterne ikke kommer til enighet.

0 Endret ved lov [7 mai 2021 nr. 34](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 7 mai 2021 nr. 1416](#)).

Kapittel 7. Tilsyn, håndheving, sanksjoner, opplysningsplikt m.m.

0 Overskriften endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 31. Sentral tilsynsmyndighet

Kongen kan bestemme hvem som på sentralt nivå skal føre tilsyn med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne loven blir overholdt.

Tilsynsmyndigheten kan etter anmodning fra kommunen bistå kommunen ved gjennomføringen av pliktig tilsyn etter [§ 32](#).

Tilsynsmyndigheten kan la andre offentlige eller private sakkyndige føre tilsyn på sine vegne.

Kongen kan bestemme at én tilsynsmyndighet skal koordinere de offentlige tilsynsaktivitetene vedrørende helse, miljø og sikkerhet ved store industriutbyggingsprosjekter og ved eksisterende anlegg som omfattes av denne loven.

§ 31 a. Særlig om tilsyn med kommunenes oppfyllelse av plikter

Departementet bestemmer hvem som skal føre tilsyn med kommunenes gjennomføring av plikter pålagt etter §§ 9 til 16.

For tilsyn med lovligheten av kommunenes gjennomføring av plikter etter §§ 9 til 16 gjelder [kommuneloven kapittel 30](#).

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#), endret ved lov [22 juni 2018 nr. 83](#) (ikr. 1 nov 2019 iflg. [res. 25 juni 2019 nr. 879](#)).

§ 32. Lokal tilsynsmyndighet

Kommunen skal føre tilsyn på de områder som går frem av denne loven eller av forskrifter gitt i medhold av denne.

§ 33. Tilsynsmyndighetens rett til å kreve opplysninger

Enhver som er underlagt tilsyn etter denne loven skal når tilsynsmyndigheten krever det og uten hinder av taushetsplikten legge frem de opplysninger som anses nødvendige for utøvelsen av tilsynet. Tilsynsmyndigheten kan bestemme i hvilken form opplysningene skal gis.

Opplysninger som nevnt i første ledd kan også kreves fra andre offentlige tilsynsmyndigheter uten hinder av den taushetsplikt som ellers gjelder. Opplysningsplikten gjelder bare de opplysninger som er nødvendige for at tilsynsmyndigheten skal kunne utføre sine oppgaver etter loven.

Opplysninger om branner, ulykker og uhell som har skjedd på områder som omfattes av loven kan kreves fra politi og forsikringsselskaper uten hinder av den taushetsplikt som ellers gjelder. Opplysningsplikten gjelder bare opplysninger som er nødvendige for at tilsynsmyndigheten skal kunne sammenstille nasjonale statistiske oversikter til bruk i samfunnssikkerhetsarbeidet. Departementet kan gi forskrifter om opplysningsplikt etter dette ledd.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 84](#).

§ 34. Tilsynsmyndighetens rett til adgang m.m.

Tilsynsmyndigheten skal til enhver tid ha uhindret adgang til ethvert sted og til enhver innretning og kjøretøy tilsynsmyndigheten finner nødvendig for å føre tilsyn etter denne loven. Om nødvendig kan det kreves bistand fra politiet for å sikre slik adgang. Politi og kontrollpersonell fra vegkontorene kan stanse kjøretøy i forbindelse med kontroll av transport av farlig gods.

Tilsynspersonellet skal legitimere seg i samsvar med [forvaltningsloven § 15](#) og om mulig sette seg i kontakt med representant for eier eller bruker av tilsynsobjektet, og med representant for arbeidsgiver og hovedverneombud ved tilsyn i virksomhet.

Eier, bruker, arbeidsgiver eller representant for disse har rett til, og kan pålegges, å være til stede under kontrollen. Tilsynspersonellet kan bestemme at retten ikke skal gjelde ved intervju av arbeidstaker eller dersom slik tilstedeværelse ikke kan gjennomføres uten vesentlig ulempe eller uten at formålet med kontrollen settes i fare.

§ 35. Tilsynsmyndighetens rett til å innhente prøver

Tilsynsmyndigheten kan kreve at den som eier, tilvirker, innfører eller markedsfører et produkt skal fremlegge en representativ prøve av produktet eller iverksette de undersøkelser som finnes nødvendige for å vurdere produktets egenskaper, virkninger eller egnethet. Tilsvarende gjelder når det er nødvendig for å avgjøre

om et produkt faller inn under loven. Tilsynsmyndigheten kan selv sette i verk slike undersøkelser eller foreta nødvendig prøvetaking og kontroll av produktet.

Første ledd gjelder tilsvarende i forhold til avsender, mottaker eller transportør av farlig gods.

Kostnadene bæres av den som kravet om undersøkelser, prøvetaking og kontroll er rettet mot. Departementet kan likevel bestemme at kostnadene skal fordeles på flere eiere, tilvirkere, importører eller markedsførere, eller at de helt eller delvis skal dekkes av det offentlige. Krav på refusjon av kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 36. Tilsynsmyndighetens plikt til å avgi rapport etter tilsyn

Tilsynsmyndigheten skal gi skriftlig rapport til den som er ansvarlig for tilsynsobjektet om resultatet av kontrollen med mindre tungtveiende hensyn tilsier noe annet. Etter tilsyn i virksomhet hvor det er krav om verneombud skal hovedverneombud ha kopi av rapporten.

§ 37. Pålegg og forbud mot bruk

Tilsynsmyndigheten gir de pålegg og treffer ellers de enkeltvedtak som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne loven. Det skal settes en frist for når pålegget skal være utført.

Dersom pålegg ikke oppfylles innen fristen, kan tilsynsmyndigheten helt eller delvis stanse virksomheten eller helt eller delvis forby bruken av vedkommende byggverk, område, produkt mv.

Ved overhengende fare kan tilsynsmyndigheten stanse virksomheten eller forby bruken av vedkommende byggverk, område, produkt mv. selv om pålegg ikke er gitt.

Om nødvendig kan tilsynsmyndigheten kreve bistand fra politiet for å sikre gjennomføring av vedtak etter annet og tredje ledd.

§ 38. Tilbakekall av produkt m.m.

Dersom et produkt kan medføre en uakseptabel risiko for brann, eksplosjon eller annen ulykke eller for øvrig ikke tilfredsstiller kravene i [§ 26](#), kan tilsynsmyndigheten fatte vedtak om å tilbakekalle produktet fra brukere eller distributører. Den kan også stanse innførsel, produksjon, salg og markedsføring. Tilsynsmyndigheten kan selv iverksette slike tiltak og kreve kostnadene dekket av den som har fått pålegg om slike tiltak.

§ 39. Tvangsmulkt

I pålegg etter denne loven kan det fastsettes en løpende tvangsmulkt for hver dag/uke/måned som går etter utløpet av den frist som er satt for oppfylling av pålegget, inntil pålegget er oppfylt. Tvangsmulkt kan også fastsettes som en engangsmulkt. Sentral tilsynsmyndighet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

Tvangsmulkt ilagt av kommunen tilfaller kommunen.

§ 40. Tvangsgjennomføring

Tilsynsmyndigheten kan utferdige forelegg mot den som unnlater å etterkomme pålegg eller forbud som er gitt med hjemmel i denne lov. Med forelegg menes her et nytt pålegg om at det tidligere pålegget eller forbudet skal etterleves innen en frist som fastsettes i forelegget. Forelegget skal gi opplysninger om bestemmelsene i annet ledd og skal, så langt mulig, forkynnes for den det er rettet mot.

Den forelegget er rettet mot, kan reise søksmål mot det offentlige for å få forelegget prøvet. Blir søksmål ikke reist innen 30 dager fra forkynnelsen, har forelegget samme virkning som en rettskraftig dom, og kan fullbyrdes etter reglene for dommer.

Forelegget kan ikke påklages.

Blir pålegget i rettskraftig dom eller dermed likestilt forelegg ikke etterkommet, kan vedkommende tilsynsmyndighet selv besørge eller få besørget at pålegget utføres for regning av den som dommen eller forelegget er rettet mot, uten at det er nødvendig med kjennelse etter [tvangsfullbyrdesloven § 13-14](#).

Ved overhengende fare kan pålegget fullbyrdes etter reglene i [tvangsfullbyrdsloven § 13-14](#) uten at dom eller forelegg kreves.

§ 41. *Klage*

Departementet er klageinstans for vedtak truffet av eller på vegne av sentral tilsynsmyndighet eller av andre offentlige organer i medhold av [§ 31](#).

Sentral tilsynsmyndighet er klageinstans for vedtak truffet av kommunestyret eller statsforvalteren. For andre vedtak truffet av kommunen gjelder [forvaltningsloven § 28](#) annet ledd.

0 Endret ved lov [7 mai 2021 nr. 34](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 7 mai 2021 nr. 1416](#)).

§ 42.¹ *Straff*

Den som legger hindringer i veien for undersøkelser som offentlig myndighet iverksetter etter denne loven, eller unnlater å yte pliktig bistand eller gi opplysninger som kreves for utførelsen av tilsynet etter denne loven, straffes med bot såfremt forholdet ikke rammes av et strengere straffebud.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne loven, sentrale eller lokale forskrifter eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av denne loven, straffes med bot eller fengsel inntil 3 måneder.

0 Endret ved lover [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 29 mai 2015 iflg. [res. 29 mai 2015 nr. 553](#)), [29 mai 2015 nr. 36](#) (ikr. 1 okt 2015 iflg. endringsloven del IV), [19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015).

1 Rettet 08.02.2023 (Forsinket opphevelse av § 42 tredje og fjerde ledd jf [lov 29 mai 2015 nr. 36 kap IV](#). Tredje og fjerde ledd tilføyde straffebestemmelser som forskutterte endringene i [straffeloven 2005 § 190](#) annet ledd og [§ 191](#).)

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser

§ 43. *Utfyllende forskrifter*

Departementet kan fastsette forskrifter om

- a. ledelsens plikter i virksomhet, herunder tekniske og organisatoriske tiltak, samt dokumentasjon av slike
- b. krav til håndtering av farlig stoff, herunder krav til innretninger, apparater og lignende, meldeplikt, kriterier for tillatelser og godkjenninger, krav til opplæring og krav om sertifikater
- c. virksomheter som utgjør risiko for storulykke
- d. transport av farlig gods på land, herunder bestemmelser om lasting, lossing, meldeplikt, kontroll på veg, jernbane og i virksomhet, sikkerhetsrådgiiver i virksomhet samt om utstyr og hvilke instanser som kan godkjenne og kontrollere slikt utstyr, og om krav til opplæring og opplæringsordninger.
- e. kommunestyrets fullmakter til å gi lokale forskrifter om bruk eller forbud mot bruk av fyrverkeri.
- f. saksbehandlingen til utfylling av reglene i [tjenesteloven](#) for tillatelsesordninger i eller i medhold av loven her, herunder om saksbehandlingsfrist og rettsvirkninger av fristoverskridelse. Unntak fra [tjenesteloven § 11](#) andre ledd kan bare gjøres når det er begrunnet ut fra tvingende allmenne hensyn, herunder hensynet til privatpersoners beskyttelsesverdige interesser.

0 Endret ved lover [19 juni 2009 nr. 84](#), [19 juni 2009 nr. 103](#) (ikr. 28 des 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 672](#)).

§ 44. *Overgangsbestemmelser*

Forskrifter, vedtekter og andre bestemmelser gitt i medhold av [lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk](#), [lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer](#) og [lov 5. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v.](#) gjelder inntil videre i den utstrekning de ikke strider mot loven her eller bestemmelser gitt i

medhold av den. Det samme gjelder tillatelser, godkjenninger, samtykker m.m. så langt tilsynsmyndigheten aksepterer dette.

0 Endret ved lov [20 juni 2003 nr. 45](#) (ikr. 1 juli 2003 iflg. [res. 20 juni 2003 nr. 712](#)).

§ 45. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹

1 Iflg. [res. 14 juni 2002 nr. 536](#) trer loven ikr. 1 juli 2002 med følgende unntak: For Svalbard gjelder ikke [lovens § 46](#) nr. 2 og 3.

§ 46. Endring i andre lover

Fra det tidspunkt loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover: — — —

2. [Lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk](#) oppheves.
3. [Lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer](#) oppheves.
5. [Lov 5. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v.](#) oppheves.